บทที่ 3
ทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษาและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

3.1 บัญชีทุนสำรองระหว่างประเทศ (International Reserve Account)

ทุนสำรองระหว่างประเทศประกอบด้วย ทองคำ เงินตราต่างประเทศ หลักทรัพย์ระยะสั้น ระยะยาว รวมทั้งบัญชีเงินฝากธนาคารซึ่งต้องชำระเงินต้นและดอกเบี้ยเป็นเงินตราต่างประเทศ บัญชีนี้จึงเป็นบัญชีที่บันทึกการเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์ต่างประเทศและการเปลี่ยนแปลงทางด้านการเงินระหว่างประเทศทั้งหมด ดังนั้นบัญชีทุนสำรองระหว่างประเทศจะเป็นบัญชีที่แสดงยอดสุทธิของการไหลเข้าออกของเงินตราต่างประเทศที่เกิดขึ้นระหว่างปีและมูลค่าของบัญชีทุนสำรองระหว่างประเทศนี้จะมีมูลค่าเท่ากับผลรวมของดุลบัญชีอื่นๆ คือ บัญชีเดินสะพัด บัญชีทุน และบัญชีบริจาค ซึ่งทำให้ยอดรวมของดุลการชำระเงินทั้ง 4 บัญชี ทางด้านเดบิตสมดุลกับด้านเครดิต นั่นคือทำให้การบันทึกบัญชีดุลการชำระเงินเป็นไปตามหลักบัญชีคู่ (Double Entry) ในแง่ของการบัญชีดุลชำระเงินอันประกอบด้วยทั้ง 4 บัญชีจะต้องสมดุลเสมอ แต่ในความหมายของเศรษฐศาสตร์ดุลการชำระเงินที่สมดุลจะหมายถึงสภาพที่ประเทศไม่ต้องสูญเสียหรือได้รับทุนสำรองระหว่างประเทศซึ่งก็หมายความว่ายอดรวมของบัญชีเดินสะพัดและบัญชีเงินบริจาคชดเชยกันพอดีกับยอดรวมในบัญชีทุน ภาวะที่ไม่สมดุลของดุลการชำระเงินในทางเศรษฐศาสตร์สามารถเกิดขึ้นได้โดยแบ่งออกเป็นภาวะเกินดุลและภาวะขาดดุล

โดยดุลการชำระเงินเกินดุลจะหมายถึงยอดรวมทางด้านเดบิต(มีค่าเป็นบวก)สูงกว่ายอดรวมด้านเครดิต(มีค่าเป็นลบ) แสดงว่าประเทศได้รับเงินตราต่างประเทศมากกว่าจำนวนที่จ่ายออกไปซึ่งมีผลทำให้ประเทศมีทุนสำรองระหว่างประเทศเพิ่มขึ้น ในขณะที่ดุลการชำระเงินขาดดุลหมายถึงยอดรวมด้านเดบิต(มีค่าเป็นบวก)ต่ำกว่ายอดรวมด้านเครดิต(มีค่าเป็นลบ) แสดงว่าประเทศได้รับเงินตราต่างประเทศน้อยกว่าจำนวนที่จ่ายออกไปซึ่งมีผลทำให้ต้องมีการส่งทองคำหรือทุนสำรองระหว่างประเทศไปชำระหนี้ต่างประเทศดังนั้นทุนสำรองระหว่างประเทศจะลดลง[17]

3.2 การทำธุรกรรมและการใช้ SDRs ระหว่างประเทศสมาชิก

ในข้อกำหนดว่าด้วยพันธะสัญญาในกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (Articles of Agreement) ได้แบ่งประเภทของผู้ถือ SDRs ออกเป็น 3 ประเภท คือ

---

[17]/รัตนา สายคณิต และชลลดา จามรกุล.*หลักเศรษฐศาสตร์เบื้องต้น* .หน้า 254-256

ก) ประเทศสมาชิกที่อยู่ในระบบหรือที่เรียกว่า Participants

ข) กองทุนการเงินระหว่างประเทศ โดยกระทำผ่านทาง GRA (General Resource Accounts)

ค) Prescribed Holder หรือสมาชิกที่ไม่ได้เป็นประเทศสมาชิกของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ

ในปัจจุบันประเทศทุกประเทศที่เป็นสมาชิกกองทุนการเงินระหว่างประเทศเป็นสมาชิกที่อยู่ในระบบ ส่วน Prescribed Holder หรือสมาชิกที่ไม่ได้เป็นประเทศสมาชิกนั้นได้แก่ สถาบันทางการเงินระหว่างประเทศต่าง ๆ ซึ่งปัจจุบันมีจำนวนอยู่ 15 สถาบัน

ภายใต้ข้อกำหนดของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ ธุรกรรม (Transaction) หมายถึง การแลกเปลี่ยน SDRs กับสินทรัพย์ทางการเงินประเภทอื่น ๆ โดยทำธุรกรรม ณ เวลาขณะนั้น (Spot exchange) ธุรกรรมประเภทนี้แบ่งได้เป็น 2 ประเภทหลัก ๆ คือ ธุรกรรมที่เกิดจากการระบุให้เกิด (Designation) และธุรกรรมที่เกิดจากการตกลงร่วม (Agreement) ในธุรกรรมอย่างแรกจะเกิดได้เนื่องจากประเทศสมาชิกมีความต้องการนำ SDRs ไปแลกเปลี่ยนให้เป็นสกุลเงินตราต่างประเทศเพื่อนำไปแก้ปัญหาดุลการชำระเงินขาดดุลของประเทศสมาชิก ประเทศสมาชิกที่มีกองทุนสำรองของประเทศมากจะเป็นผู้รับผิดชอบจัดหาเงินตราต่างประเทศให้แก่ประเทศที่ขาดแคลน ส่วนในกรณีหลังจะเป็นการตกลงร่วมกันระหว่างประเทศสมาชิก กับ สถาบันการเงินระหว่างประเทศที่กองทุนการเงินระหว่างประเทศรับรอง ว่าจะทำการแลกเปลี่ยน SDRs กับเงินตราต่างประเทศโดยสถาบันการเงินระหว่างประเทศเหล่านี้จะเป็นผู้จัดหาเงินตราต่างประเทศให้ กองทุนการเงินระหว่างประเทศมีหน้าที่เพียงกำหนดค่าอัตราแลกเปลี่ยนกลางและธุรกรรมกรณีหลังนี้จะไม่กระทำผ่าน GRA ของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ

การใช้ SDRs ในระบบการเงินระหว่างประเทศ ไม่ใช่มีเพียงธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศเท่านั้น ยังมีธุรกรรมอื่น ๆ ที่ใช้ SDRs เป็นตัวกลาง เช่น

การใช้ชำระหนี้และข้อผูกพันทางการเงิน โดยประเทศสมาชิกสามารถใช้ SDRs ในการชำระหนี้ระหว่างกันโดยไม่จำเป็นต้องแลก SDRs เป็นสกุลเงินก่อนที่จะใช้ชำระหนี้ระหว่างกัน การชำระหนี้อาจเป็นการชำระหนี้เงินกู้ , การจ่ายค่าดอกเบี้ย รวมถึงการชำระค่าสินค้าและบริการ

ประเทศสมาชิกอาจกู้ยืม SDRs จากเพื่อนสมาชิกด้วยกันในกรณีที่ไม่ต้องการซื้อ SDRs เพื่อมาชำระข้อผูกพันทางการเงินที่เป็น SDRs เนื่องจากคาดว่าจะมีรายรับที่เข้ามาเป็น SDRs ในอนาคต แต่ในภาวะปัจจุบัน SDRs ที่มีอยู่ไม่เพียงพอที่จะชำระข้อผูกพันทางการเงินที่มีอยู่ได้ จึงต้องกู้ยืมก่อนเป็นการชั่วคราว

ประเทศสมาชิกอาจใช้ SDRs ในการค้ำประกันการกู้เงินระหว่างกันได้ เช่น มีการโอน SDRs ให้แก่ประเทศผู้ให้กู้ยืมเพื่อเป็นหลักประกันหนี้ และประเทศเจ้าหนี้จะโอน SDRs คืนเมื่อมีการชำระหนี้สินแล้ว เป็นต้น

ใช้ในการ Swap และ Forward SDRs ก็เหมือนกับสกุลเงินทั่วไปที่สามารถทำ Forward ได้ โดยประเทศสมาชิกอาจซื้อ Forward เพื่อประกันความเสี่ยงเมื่อมีความต้องการ SDRs เพื่อนำมาชำระหนี้ผูกพันในอนาคต ในทางกลับกันอาจขาย Forward เพื่อประกันมูลค่า SDRs ในอนาคตของตนได้ด้วยก็ได้ มูลค่าของ Forward ของ SDRs สามารถคำนวณได้จากมูลค่า Forward ของเงินสกุลต่าง ๆ ที่นำมาประกอบเป็น SDRs นอกจากนี้ประเทศสมาชิกยังสามารถทำ Forward SDRs กับสกุลเงินต่าง ๆ แต่ไม่สามารถทำกับทองคำสำรองได้ มูลค่าของ Forward หรืออายุของ SDRs Forward ทางกองทุนการเงินระหว่างประเทศไม่ได้ตั้งข้อกำหนดเอาไว้ซึ่งประเทศสมาชิกจะเป็นผู้ตกลงกันเอง

3.3 ธุรกรรมที่กระทำผ่าน General Resource Account (GRA) ของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ

3.3.1 การโอน SDRs จากประเทศสมาชิกเข้าสู่ General Resource Account เช่นการชำระค่าธรรมเนียมต่าง ๆ แก่กองทุนการเงินระหว่างประเทศ ประเทศสมาชิกสามารถชำระค่าธรรมเนียมโดยใช้ SDRs ได้ โดยกองทุนการเงินระหว่างประเทศจะหัก SDRs ออกจากบัญชีของสมาชิกที่เมื่อถึงเวลาครบกำหนดชำระ โดยกระทำผ่านทาง GRA ในบางกรณีที่ประเทศสมาชิกไม่มี SDRs เพียงพอต่อการจ่ายค่าธรรมเนียม กองทุนการเงินระหว่างประเทศก็อนุญาตให้ประเทศสมาชิกสามารถชำระโดยใช้สกุลเงินที่ทางกองทุนระหว่างประเทศกำหนด ภายหลังจากที่ได้ปรึกษากับประเทศสมาชิกแล้ว หรือบางกรณีทางกองทุนการเงินระหว่างประเทศก็อนุญาตให้ใช้สกุลเงินของประเทศสมาชิกเองก็ได้

ในกรณีที่ประเทศสมาชิกไม่มี SDRs เพียงพอก็อาจจะขอแลกเปลี่ยนสกุลเงินที่มีอยู่กับ SDRs ของประเทศสมาชิกอื่นที่ตกลงแลกเปลี่ยนด้วย ซึ่งกรณีนี้จะเรียกว่าเป็นธุรกรรมที่เกิดจากการตกลงร่วมกัน (Transaction by Agreement) โดยจะกระทำเพื่อแลกเปลี่ยน SDRs ภายใน 30 วัน ก่อนที่จะถึงวันกำหนดชำระค่าธรรมเนียม

การใช้ SDRs ชำระคืนเงินกู้ รวมถึงการใช้ SDRs ในการชำระค่าสมาชิกแก่กองทุนการเงินระหว่างประเทศ ในการชำระค่าสมาชิกจะกระทำก็ต่อเมื่อเข้าเป็นสมาชิกในครั้งแรกหรือมีการเพิ่มโควต้า SDRs แก่ประเทศสมาชิก โดยค่าสมาชิกจำนวน 25 เปอร์เซ็นต์ ของจำนวนโควต้าที่ได้รับต้องเป็นสกุลเงินสำรองหลักหรือ SDRs ในกรณีที่ไม่สามารถหา SDRs มาชำระได้ประเทศสมาชิกอาจขอกู้ยืมจากประเทศอื่นก่อนเป็นการชั่วคราว

3.3.2 การโอน SDRs ออกจาก General Resources Account

- โดยการซื้อ SDRs จาก General Resources Account ของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ
- โดยการจ่ายดอกเบี้ยโดยกองทุนการเงินระหว่างประเทศแก่ประเทศสมาชิก หรือสถาบันการเงินที่ให้กู้ SDRs
- จ่าย SDRs เพื่อซื้อสกุลเงินของประเทศสมาชิกโดยกองทุนการเงินระหว่างประเทศ

3.4 ค่าธรรมเนียม, อัตราดอกเบี้ย และการประเมินมูลค่าของ SDRs ในแผนก SDRs ของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ

โดยปรกติแล้วค่าธรรมเนียมที่กองทุนระหว่างประเทศคิดกับประเทศสมาชิกตามอัตราปริมาณ SDRs จะเท่ากับหรือเป็นอัตราเดียวกันกับอัตราดอกเบี้ยที่ทางกองทุนการเงินระหว่างประเทศจ่ายให้กับประเทศสมาชิกที่ถือครอง SDRs นั้นอยู่ เพราะฉะนั้นประเทศสมาชิกที่ไม่มีการใช้ SDRs หรือมีธุรกรรมกับ SDRs และยังคงถือ SDRs ในบัญชีของตนเท่ากับที่ได้รับการจัดสรรคราวแรก ค่าธรรมเนียมที่จะต้องจ่ายให้แก่กองทุนการเงินระหว่างประเทศจะเท่ากับอัตราดอกเบี้ยที่กองทุนจะต้องจ่ายให้กับประเทศสมาชิกพอดี

ส่วนประเทศที่มีการถือครอง SDRs น้อยกว่าจำนวนที่ได้รับการจัดสรรในที่แรกจะต้องจ่ายค่าธรรมเนียมแก่กองทุนการเงินระหว่างประเทศ ส่วนประเทศสมาชิกที่ถือครอง SDRs ในจำนวนที่มากกว่าที่ได้รับการจัดสรรจากทางกองทุนการเงินระหว่างประเทศก็จะได้รับดอกเบี้ยตามอัตราของ SDRs จากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ

กองทุนการเงินระหว่างประเทศจะทำการตัดบัญชีเพื่อคิดค่าธรรมเนียมและดอกเบี้ยของ SDRs ทุกไตรมาส (ทุกวันที่ 1 พฤษภาคม, 1 สิงหาคม, 1 พฤศจิกายน และ 1 กุมภาพันธ์ ของทุกปี) โดยทางกองทุนการเงินระหว่างประเทศจะตัดบัญชีระหว่างประเทศสมาชิก , บัญชีของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ และบัญชีของสถาบันการเงินระหว่างประเทศ (Prescribed Holder) ในวันเดียวกันนี้

นอกจากค่าธรรมเนียมและค่าดอกเบี้ยแล้วประเทศสมาชิกในกองทุนการเงินยังมีความรับผิดชอบในส่วนของค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของแผนก SDRs ของกองทุนการเงินระหว่างประเทศด้วย โดยค่าใช้จ่ายส่วนนี้จะคิดจากปริมาณ SDRs ที่ประเทศสมาชิกได้รับการจัดสรร ปรกติจะไม่เกิน 0.01 เปอร์เซ็นต์ของจำนวน SDRs ที่ได้รับ เงินค่าใช้จ่ายในส่วนนี้จะถูกหักจากบัญชี SDRs ของประเทศสมาชิกทุกวันที่ 30 เมษายนของทุกปี ซึ่งเป็นวันครบรอบบัญชีของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ

3.5 การจัดสรร, การกำหนดมูลค่า, อัตราดอกเบี้ย, ธุรกรรม และการลงบัญชีในระบบ SDRs

3.5.1 การจัดสรร SDRs โดยกองทุนการเงินระหว่างประเทศ

การจัดสรร SDRs (SDRs allocation) มีครั้งแรกเมื่อปี ค.ศ. 1970 โดยการจัดสรรครั้งนี้กระทำอยู่ในช่วงเวลา 3 ปี คือปี ค.ศ. 1970-1972 มูลค่ารวมทั้งหมดของ SDRs ที่ได้รับการจัดสรรประมาณ 9.5 พันล้าน SDRs ช่วงที่สองที่มีการจัดสรร SDRs โดยกองทุนการเงินระหว่างประเทศคือในช่วงปี ค.ศ. 1978 ถึง ค.ศ.1981 โดยในแต่ละปีมูลค่าประมาณ 4 พันล้าน SDRs

3.5.2 การกำหนดมูลค่าของ SDRs

กองทุนการเงินระหว่างประเทศเริ่มเปลี่ยนการคำนวณมูลค่าของ SDRs จากเดิมที่คิดจากตะกร้าเงินสกุลหลัก 16 สกุลมาเป็น 5 สกุลเงินตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม ค.ศ. 1981 ซึ่งแต่เดิมที่ใช้ 16 สกุลเงินนั้นมีการใช้มาตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม ค.ศ. 1974 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม ค.ศ. 1980 โดยการคิดค่าน้ำหนักของแต่ละสกุลเงินที่จะนำมาคำนวณ (Currency account) และคิดค่าอัตราแลกเปลี่ยนเฉลี่ย 3 เดือนสุดท้ายก่อนที่จะมีการเปลี่ยนแปลงในทุก 5 ปี

SDRs Valuation Basket

Percentage Weights at Inception of Period

	1981-1985	1986-1990	1991-1995	1996-2000
US dollar	42	42	40	39
Deutsche mark	19	19	21	21
Japanese yen	13	15	17	18
French francs	13	12	11	11
Pound Sterling	13	12	11	11

นับตั้งแต่มีการใช้เงินยูโรในกลุ่มประชาคมยุโรปตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม ค.ศ. 1999 กองทุนการเงินระหว่างประเทศก็ได้เปลี่ยนค่าสกุลเงินมาร์กของเยอรมันและฟรังก์ฝรั่งเศสในตะกร้าเงินของ SDRs ไปเป็นหน่วยเงินยูโรแทน[18/]

[18/]Press Release No.98/67 . December 1998 . International Monetary Fund.

SDRs Valuation

Thursday, December 31, 1998

Currency:	Currency amount under Rule 0 – 1	Exchange rate*	U.S. dollar equivalent
Deutsche mark	0.4460	1.67070	0.266954
French francs	0.8130	5.60330	0.145093
Japanese yen	27.2000	113.66000	0.239310
Pounds sterling	0.1050	1.66350	0.174668
U.S. dollars	0.5820	1.00000	0.582000
			1.408025
		SDR1 = US$	1.40803
		U.S.$1.00=SDR	0.710212

* Exchange rate are in terms of currency units per U.S. dollar, except for the pound sterling which is expressed as U.S. dollars per pound.

Effective Friday, January 1,1999

Currency:	Currency amount under Rule 0 – 1	Exchange rate *	U.S. dollar equivalent
Euro (Germany)	0.2280	0.85422	0.266910
Euro (France)	0.1239	0.85422	0.145045
Japanese yen	27.2000	113.6600	0.239310
Pounds sterling	0.1050	1.66350	0.174668
U.S. dollars	0.5821	1.00000	0.582100
			0.408033
		SDR = US$	1.40803
		U.S.$1.00=SDR	0.710212

* Exchange rates are in terms of currency units per U.S. dollar, except for the pound sterling which is expressed as U.S. dollars per pound. The dollar, yen, and pound sterling are valued at December 31,1998 exchange rates, while the Euro rates are based on the fixed conversation factors announced today by the European Council and on the Deutsche mark and French franc exchange rates of December 31,1998.

ส่วนค่าอัตราแลกเปลี่ยนของ SDRs เมื่อเทียบกับสกุลเงินของประเทศต่าง ๆ ดูตามตัวอย่างได้ในตารางข้างล่าง

ตารางที่ 3.1 แสดงอัตราแลกเปลี่ยนระหว่างเงินสกุลต่างๆกับ SDRs

INTERNATIONAL MONETARY FUND

Treasure's Department

Currency Values in Terms of Special Drawing Rights (SDRs)

November 24,1999

		Currency units per SDR		SDR per Currency unit	
		11/24/99	11/23/99	11/24/99	11/23/99
Euro	EUR	1.343190	1.333810	0.744495000	0.749728000
Japanese yen	Y	143.450000	....	0.006971070	....
Pounds sterling	LST	0.848109	0.846665	1.179090000	1.181100000
U.S. dollars	US$	1.372070	1.375830	0.728825000	0.726833000
Argentine pesos	ARG	....	1.375140	....	0.727197000
Australian dollars	$A	2.158700	2.160880	0.463241000	0.462775000
Bahrain dinars	BD	0.515898	0.517312	1.938360000	1.933070000
Bangladesh taka	TK	67.917500	68.103600	0.014723700	0.014683500
Botswana pula	BP	6.334580	6.343150	0.157863000	0.157650000
Brazilian reais	R$	2.650840	2.657280	0.377239000	0.376324000
Brunei dollar	B$	....	2.299700	....	0.434839000
Canadian dollars	CAN	2.015160	2.015180	0.496238000	0.496233000
Chilean pesos	CH$	679.929000	680.898000	0.001470740	0.001468650
Chinese yuan	CY	11.358700	11.389700	0.088038300	0.087798700
Colombian pesos	COL	2641.230000	2622.890000	0.000378610	0.000375531
Danish kroner	DKP	9.966440	9.904880	0.100337000	0.100960000
Greek drachmas	DR	440.627000	437.95400	0.002269490	0.002283340
Icelandic kronur	ISK	99.200700	99.101000	0.010080600	0.010090700
Idian rupees	RS	59.520400	....	0.016800900	....
Indonesian rupiah	RP	....	....	....	....

Iranian rials	IRL	2407.600000	2407.600000	0.000415351	0.000415351
Iraqi dinars	ID	0.426518	0.427687	2.344570000	2.338160000
Korean won	W	1606.010000	1614.950000	0.000622661	0.000619214
Kuwaiti dinars	KD	0.417082	0.418225	2.397610000	2.391060000
Libyan dinars	LD	0.634115	0.634115	1.577000000	1.577000000
Malaysian ringgit	RIN	5.213870	5.228150	0.191796000	0.191272000
Maltese Liri	LMT	....	0.559508	....	1.787280000
Nepalese rupees	NRS	94.295500	94.553900	0.010604900	0.010576000
New Zealand dollars	$NZ	2.681130	2.699560	0.372976000	0.370430000
Worwegian kriner	NKR	10.970500	10.897300	0.091153300	0.091766100
Omani rials	RO	0.527561	0.529001	1.895510000	1.890330000
Pakistan rupees	PRS	71.024500	71.219200	0.014079600	0.014041100
Qatar riyals	QR	4.994330	5.008020	0.200227000	0.199679000
Saudi Arabian riyals	SRL	5.138400	5.152480	0.194613000	0.194081000
Singapore dollars	S$	....	2.299700	....	0.434839000
Solvenian Tolars	SLT	263.816000	262.272000	0.003790520	0.003812830
South African rand	R	8.415590	8.435900	0.118827000	0.11854100
Sri Lanka repees	SLR	98.651800	98.894700	0.010136600	0.10111800
Swedish kronor	SKR	11.511700	11.467500	0.086868300	0.087202500
Swiss francs	SWF	2.144960	2.133910	0.466209000	0.48622000
Thai baht	TB	....	53.358800	....	0.018741000
Trinidad & Tobago dollars	TT$	8.610970	8.632780	0.116131000	0.115837000
U.A.E. dirhams	UAE	5.038930	5.052740	0.198455000	0.197912000
Venezuelan bolivares	BS	....	....	....	....

Notes: (1) The value of the U.S. dollar in terms of the SDR is the reciprocal of the sum of the dollar values, based on market exchange rates, of specified quantities of the first four currencies shown. The exchange rates used for this purpose are the noon rates in the London foreign exchange market. When the London market is closed, noon rates in the New York

market are used; Frankfurt fixing rates are employed when the New York market is also closed.

(2) The value in terms of the SDR of each of the other currencies shown above is derived from that currency's representative exchange rate against the U.S. dollar as reported by the issuing central bank and the SDR value of the U.S. dollar, except for the Iranian rial and the Libyan dinar, the values of which are officially expressed directly in terms of domestic currency units per SDR.

3.5.3 อัตราดอกเบี้ยของ SDRs

อัตราดอกเบี้ยของ SDRs จะคำนวณมาจากอัตราผลตอบแทนภายในระยะเวลา 3 เดือนของตั๋วเงินคลัง ของสหรัฐอเมริกา, ฝรั่งเศส, อังกฤษ และอัตราดอกเบี้ยระหว่างธนาคารและตั๋วรับประกันเงินฝาก (Certificates of Deposit) ในเยอรมันและญี่ปุ่นตามลำดับ ค่าของอัตราดอกเบี้ยของ SDRs จะมีการกำหนดใหม่ทุกไตรมาสโดยค่าอัตราผลตอบแทนหรืออัตราดอกเบี้ยจากแต่ละสกุลเงินที่จะนำมาคำนวณนั้น เป็นค่าจากทุกวันศุกร์ของสัปดาห์รวมทั้งหมด 15 วันทำการ ตารางข้างล่างเป็นการแสดงวิธีคิดอัตราดอกเบี้ยของ SDRs

Calculation of the Combined Market rate of Interest

Under Rule T-1 (c), and SDRs Interest Rate for the Week

September 4, 1995 to September 10,1995

Currency	Currency Amount (1)	Interest Rate on Friday September 1,1995 (2)	Exchange Rate Against the SDR on Friday September 1,1995 (3)	Product (1x2x3)
Deutsche mark	0.4530	4.3090	0.45721200	0.8925
French francs	0.8000	5.8200	0.13252200	0.6170
Japanese yen	31.8000	0.7800	0.00687457	0.1705
Pound sterling	0.0812	6.6717	1.04099000	0.5639
U.S. dollar	0.5720	5.4500	0.67095800	**2.0916**
			Total	4.3355

SDR interest rate 4.34

Note:

Column 1: The currency components of the valuation basket.

Column 2: The reported yield or interest rate on the instrument for each component currency.

Column 3: The SDRs value of each unit of component currency.

Column 4: The product of the first three columns.

3.5.4 การจัดการสำหรับธุรกรรมใน SDRs

ทั้งประเทศสมาชิกกองทุนการเงินระหว่างประเทศ และ สถาบันการเงินระหว่างประเทศมักจะใช้กองทุนการเงินระหว่างประเทศเป็นคนกลางในธุรกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น โดยกองทุนการเงินระหว่างประเทศเองได้มีส่วนช่วยให้ธุรกรรมต่าง ๆ เกิดขึ้นโดยสะดวก เพื่อให้เกิดสภาพคล่องแก่การใช้ SDRs ในระบบ ในการซื้อหรือขาย SDRs ในแต่ละครั้งจะต้องมีการกำหนดสกุลเงินที่จะนำมาแลกเปลี่ยน อัตราแลกเปลี่ยน รวมถึงจำนวนมูลค่าของธุรกรรม ซึ่งอัตราแลกเปลี่ยนนั้นเป็นอัตราแลกเปลี่ยนกลางที่กำหนดโดยกองทุนการเงินระหว่างประเทศ การแลกเปลี่ยนอาจเกิดขึ้นภายในวันเดียวกันกับวันที่ตกลงกันหรือมากที่สุดไม่เกิน 3 วันทำการนับจากที่มีการตกลงกันแล้ว ซึ่งอัตราแลกเปลี่ยนแล้วตกลงกันว่าจะเป็นอัตราแลกเปลี่ยนของวันที่ 1 วันที่ 2 หรือวันที่ 3

3.6 การจัดสรรและการถือครอง SDRs ในทางบัญชี

ธุรกรรมของ SDRs จะบันทึกใน SDRs Department ของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ ถึงแม้ว่าไม่ได้มีจำนวนเงินจริงใน SDRs Department แต่ประเทศสมาชิกทุกประเทศต้องมีความรับผิดชอบในการบันทึกบัญชี สินทรัพย์ หรือ หนี้สิน ของประเทศสมาชิกเองในบัญชีของตนเอง ซึ่งปรกติจะเป็นบัญชีของธนาคารกลางของประเทศนั้น ๆ การบันทึกบัญชีสินทรัพย์และหนี้สินทาง SDRs เป็นไปเพื่อประเทศนั้น ๆ จะได้ทราบถึงสถานะ SDRs ของตนเองต่อกองทุนการเงินระหว่างประเทศ โดยปรกติแล้วธนาคารกลางจะเป็นตัวแทนของประเทศสมาชิกในการทำธุรกรรม SDRs ตัวอย่างที่จะกล่าวต่อไปจะแสดงให้เห็นถึงลักษณะการบันทึกบัญชีการถือครอง (Holdings) และจำนวนที่ได้รับการจัดสรร (Allocations) SDRs ของประเทศสมาชิกรวมถึงการโอน SDRs ระหว่างประเทศสมาชิกกับฝ่าย General Resources Account ของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ

3.6.1 Allocations of SDRs โดยกองทุนการเงินระหว่างประเทศ

- การบันทึกบัญชีเมื่อมีการจัดสรร (Allocation) SDRs แก่ประเทศสมาชิกจะมีลักษณะตามตัวอย่าง (สมมติให้ SDRs ที่จัดสรรเท่ากับ 50 SDRs)

	Debit	*Credit*
Holding of SDRs	50	
Allocation of SDRs		50

- จำนวน SDRs ที่จะบันทึกลงบัญชีงบดุลของธนาคารกลางของประเทศสมาชิก (ดูตัวอย่างตรงเครื่องหมาย " * ")

CENTRAL BANK

BALANCE SHEET

ASSETS			LIABILITIES		
External assets			Currency issue	185	
Gold	50		Gov't deposits	20	
*Holding of SDRs	50		Other deposits	150	335
Foreign exchange	250				
Other securities	50	400	*Allocation of SDRs		50
Other assets		250	Other liabilities		100
			CAPITAL AND PROFIT (OR LOSS)		
			Capital	45	
			Profit (or loss)	100	145
			TOTAL LIABILITIES AND CAPITAL		650
TOTAL ASSET	650				

3.6.2 การโอน SDRs ระหว่างประเทศสมาชิก (Participants) นอกจากการจัดสรร SDRs จากกองทุนการเงินระหว่างประเทศแล้ว ประเทศสมาชิกอาจได้รับ SDRs โดยการโอนจากเพื่อนสมาชิกเอง หรือ จากสถาบันการเงินระหว่างประเทศ (Prescribed Holders)

ในกรณีที่ได้รับ SDRs ไม่ว่าจากธุรกรรมที่ถูกกำหนด (Designation) หรือธุรกรรมที่เกิดจากการตกลงร่วม (Agreement) ประเทศสมาชิกที่ได้รับ SDRs ต้องเป็นฝ่ายจัดหาเงินตราต่างประเทศเป็นการแลกเปลี่ยน เพราะฉะนั้นจำนวนทุนสำรองที่เป็นเงินตราต่างประเทศจะลดลงแต่จะได้ SDRs เพิ่มขึ้น ในทางกลับกันสำหรับประเทศสมาชิกที่จ่าย SDRs ออกไปก็จะได้ทุนสำรองที่เป็นเงินตราต่างประเทศเพิ่มขึ้น ส่วนจำนวน SDRs ที่เป็นสินทรัพย์ก็จะลดจำนวนลง

Transfers Among Participants and Prescribed Holders

	Debit	*Credit*
Holding of SDRs	10	
Foreign exchange		10

- It would have the following effect on the balance sheet of the participant acquiring SDRs:

CENTRAL BANK

BALANCE SHEET

ASSETS			LIABILITIES		
External assets			Currency issue	185	
Gold	50		Gov't deposits	20	
*Holding of SDRs	60		Other deposits	150	335
Foreign exchange	240				
Other securities	50	400	*Allocation of SDRs		50
Other assets		250	Other liabilities		100
			CAPITAL AND PROFIT (OR LOSS)		
			Capital	45	
			Profit (or loss)	100	145
			TOTAL LIABILITIES AND CAPITAL		650
TOTAL ASSET		650			

3.6.3 ดอกเบี้ยและค่าธรรมเนียม

ในการถือครอง SDRs ผู้ถือจะได้อัตราดอกเบี้ยเป็นการตอบแทน ส่วน SDRs ที่ได้รับการจัดสรร (Allocation) จากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ ทางกองทุนการเงินระหว่างประเทศจะคิดค่าธรรมเนียมในอัตราเดียวกันกับอัตราดอกเบี้ยของ SDRs ที่จ่ายให้กับผู้ถือ SDRs

จะเห็นได้ว่าในกรณีประเทศสมาชิกถือครอง SDRs เท่ากับจำนวนที่ได้รับการจัดสรร (Allocation) อัตราดอกเบี้ยที่ได้รับจะเท่ากันพอดี เนื่องจากประเทศสมาชิกมีการทำธุรกรรมและมี

การแลกเปลี่ยน SDRs ระหว่างกันหรือกับทางกองทุนเอง ดังตัวอย่างข้างล่าง เป็นตัวอย่างที่ประเทศสมาชิกได้ถือ SDRs ในมูลค่ามากกว่าจำนวนที่ได้รับการจัดสรรโดยกองทุนการเงินระหว่างประเทศ โดยประเทศสมาชิกจะได้รับผลตอบแทนเป็นดอกเบี้ยเท่ากับ 3 SDRs และต้องจ่ายเป็นค่าธรรมเนียมเนื่องจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศจัดสรร SDRs ให้เท่ากับ 2 SDRs เพราะฉะนั้นในบัญชีงบดุล จะได้รับ SDRs เพิ่มขึ้นมา 1 SDRs ในด้านสินทรัพย์ ตามตัวอย่างข้างล่าง

	Debit	*Credit*
Interest to be received on SDR holding		
Accrued interest receivable	3	
Interest income		3
Charges to be paid on net cumulative allocations		
Interest expanse	2	
Accrued interest payable		2

CENTRAL BANK

BALANCE SHEET

ASSETS			LIABILITIES		
External assets			Currency issue	185	
Gold	50		Gov't deposits	20	
Holding of SDRs	60		Other deposits	150	335
*Accrued interest on SDR holding	3		*Accrued interest payable		2
Foreign exchange	240		*Allocation of SDRs		50
Other securities	50	403	Other liabilities		100
Other assets		250	CAPITAL AND PROFIT (OR LOSS)		
			Capital	45	
			Profit (or loss)	101	146
TOTAL ASSEST		653	TOTAL LIABILITIES AND CAPITAL		653

(a) Actual transfers

Entries relating to the receipt of interest on SDR holdings and the payment of charges on net cumulative allocations are as follows:

	Debit	*Credit*
Receipt of interest on SDR holding		
Holdings of SDRs	3	
Accrued interest receivable		3
Payment of charges on net cumulative allocation		
Accrued interest payable		2
Holdings of SDRs		2

The entries would have the following effect on the balance sheets:

CENTRAL BANK

BALANCE SHEET

ASSETS			LIABILITIES		
External assets			Currency issue	185	
Gold	50		Gov't deposits	20	
*Holding of SDRs	61		Other deposits	150	335
Foreign exchange	240				
Other securities	50	401	*Allocation of SDRs		50
Other assets		250	Other liabilities		100
			CAPITAL AND PROFIT (OR LOSS)		
			Capital	45	
			Profit (or loss)	101	146
			TOTAL LIABILITIES AND CAPITAL		651
TOTAL ASSEST		651			

If the participant had used SDRs to the point where its holding during the financial quarter were less than its allocation, it would have incurred charges in excess of interest received.

Holdings of SDRs and reported profit would have been reduced rather than increased as shown in the example above.

3.6.4 การโอน SDRs ระหว่างประเทศสมาชิกผ่าน General Resources Account ของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ

ประเทศสมาชิกจะโอน SDRs เข้าไปยัง GRA ในกรณีที่ต้องการชำระข้อผูกพันทางการเงิน หรือ หนี้สิน เช่น ค่าใช้จ่ายหรือค่าธรรมเนียมที่เกิดกับกองทุนการเงินระหว่างประเทศ, ค่าผ่อนชำระคืนเงินกู้, ค่าธรรมเนียมโควต้า ซึ่งการบันทึกบัญชีดแสดงตามตัวอย่างข้างล่าง

Payment of charges on the use of Fund resources

Accrued interest payable	10	
Holdings of SDRs		10

Balance sheet

	Assets	***Liabiliies/Capital***
Holdings of SDRs	(10)	
Profit (or loss)		(10)

	Debit	***Credit***

Assessment due to the Fund

Assessment expense	3	
Holdings of SDRs		3

Balance sheet

	Assets	***Liabiliies/Capital***
Holdings of SDRs	(3)	
Profit (or loss)		(3)

	Debit	***Credit***

Repurchase (in SDRs)

Demand deposit	10	
Holdings of SDRs		10

		Balance sheet
	Assets	*Liabiliies/Capital*
Holdings of SDRs	(10)	
Demand deposit		(10)

	Debit	*Credit*
Quota increase (if 25 percent of increase is paid in SDRs)		
IMF subscription	100	
Holdings of SDRs		25
Demand deposit		75

		Balance sheet
	Assets	*Liabiliies/Capital*
Holdings of SDRs	(25)	
IMF subscription	100	
Demand deposit		75

ส่วนในกรณีที่ General Resource Account โอน SDRs ให้กับประเทศสมาชิก เช่น การจ่ายดอกเบี้ย, การจ่ายคืนเงินที่กู้ยืมมา, การแลกเปลี่ยน SDRs กับเงินตราของประเทศสมาชิก เป็นต้น การลงบัญชีดูได้ตามตัวอย่างข้างล่าง

	Debit	*Credit*
Receipt of remuneration and interest		
Holding of SDRs	10	
Accrued interest income		10
Demand deposit	75	

		Balance sheet
	Assets	*Liabiliies/Capital*
Holdings of SDRs	10	
Profit (or loss)		10

	Debit	*Credit*
Purchase in SDRs		
Holding of SDRs	10	
Demand deposit		10

Balance sheet

	Assets	*Liabiliies/Capital*
Holdings of SDRs	10	
Demand deposit		10

	Debit	*Credit*
Repayment of borrowing in SDRs by the IMF		
Holding of SDRs	20	
Loans receivable		20

Balance sheet

	Assets	*Liabiliies/Capital*
Loans receivable	(20)	
Holding exchange	20	

	Debit	*Credit*
Acquisition of SDRs		
Holding of SDRs	10	
Foreign exchange		10

Balance sheet

	Assets	*Liabiliies/Capital*
Holding of SDRs	10	
Foreign exchange	(10)	

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ Chiang Mai University

	Debit	*Credit*
Refunds (e.g., burden sharing, stand-by charges)		
Holding of SDRs	5	
Refunds		5
	Balance sheet	
	Assets	*Liabiliies/Capital*
Holding of SDRs	5	
Profit (or loss)		5

	Debit	*Credit*
Replenishment of member's currency by the GRA		
Holding of SDRs	10	
Other deposit		10
	Balance sheet	
	Assets	*Liabiliies/Capital*
Holding of SDRs	10	
Other deposit		10

3.7 การใช้สิทธิและการรับแลกเปลี่ยน SDRs ในธุรกรรมที่ถูกระบุให้เกิด (Transaction with Designation)

3.7.1 การใช้สิทธิ SDRs ในธุรกรรมที่ถูกระบุให้เกิด ประเทศสมาชิกจะใช้สิทธิ์ในส่วนนี้ได้เฉพาะกรณีมีความจำเป็นเกิดขึ้นในดุลการชำระเงินหรือในทุนสำรองของประเทศสมาชิก ประเทศสมาชิกไม่สามารถใช้ SDRs เพื่อการเปลี่ยนแปลงสัดส่วน ของทุนสำรองของประเทศสมาชิก ทั้งนี้ในการใช้สิทธิชนิดนี้ ทางกองทุนการเงินระหว่างประเทศจะตรวจสอบ ดุลการชำระเงินและทุนสำรองของประเทศสมาชิกที่ร้องขอใช้สิทธิใน SDRs ภายหลังจากธุรกรรมแลกเปลี่ยนและใช้สิทธิ SDRs ไปแล้ว

การร้องขอทำธุรกรรมของประเทศสมาชิกต้องระบุจำนวน SDRs ที่ต้องการใช้และสกุลที่ต้องการแลกเปลี่ยนด้วย ในบางครั้งประเทศสมาชิกอาจได้รับเป็นสกุลเงินเดียวหรือหลายสกุลเงิน

แต่ทั้งนี้ เงินสกุลที่ทางกองทุนการเงินระหว่างประเทศจัดให้จะเป็นสกุลเงินที่มีความคล่องตัวในการใช้งานหรือเป็นที่ยอมรับในตลาดการเงินระหว่างประเทศซึ่งสกุลเงินเหล่านี้ก็คือสกุลเงินหลักห้าสกุลเงินที่เป็นพื้นฐานมูลค่าของ SDRs นั่นเอง ได้แก่ U.S. dollar, Deutsche mark (Euro), Japanese Yen French franc (Euro) และ Pound Sterling ถ้าเกิดประเทศสมาชิกที่ใช้สิทธิต้องการเงินสกุลใดสกุลหนึ่งโดยเฉพาะ ทางกองทุนการเงินระหว่างประเทศก็จะเป็นผู้จัดการแลกเปลี่ยนให้

3.7.2 การรับแลกเปลี่ยน SDRs ในธุรกรรมที่ถูกระบุให้เกิด (designation) เพื่อเป็นการประกันว่าประเทศสมาชิกจะสามารถแลกเปลี่ยน SDRs เป็นเงินตราต่างประเทศได้อย่างสะดวก ทางกองทุนการเงินระหว่างประเทศได้จัดทำรายชื่อลำดับของประเทศสมาชิกที่มีดุลการชำระเงินเกินดุลและมีเงินทุนสำรองเงินตราต่างประเทศอยู่ในเกณฑ์ดีเอาไว้ ซึ่งประเทศสมาชิกเหล่านี้ต้องไม่ได้รับผลกระทบจากการช่วยเหลือแหล่งเงินทุนให้แก่กองทุนระหว่างประเทศถ้าถูกร้องขอ ซึ่งรายละเอียดและรายชื่อประเทศสมาชิกเหล่านี้จะเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า "Designation plan" ซึ่งจะมีการพิจารณาทุก ๆ ไตรมาส โดยแนวทางการพิจารณาของกองทุนการเงินระหว่างประเทศจะดูจาก องค์ประกอบของทุนสำรองของประเทศสมาชิกว่ามีสัดส่วนทุนสำรองแต่ละประเภทเป็นจำนวนเท่าไร ถึงแม้บางกรณีประเทศสมาชิกอาจมีจำนวนทุนสำรองที่สูงแต่ถ้าสัดส่วนทุนสำรองอาจไม่อำนวยที่จะสนับสนุน designation plan เช่นมีทุนสำรองที่เป็น SDRs สูงอยู่แล้วไม่สามารถรับเพิ่มได้อีก เป็นต้น

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

George M. von Furstenberg (1983) ได้รวบรวมรายละเอียดการสัมมนาทางวิชาการที่กองทุนการเงินระหว่างประเทศเป็นผู้จัดขึ้นระหว่างวันที่ 24-25 มีนาคม ค.ศ. 1983 ในการสัมนาครั้งนี้ได้รวบรวมนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญทางการเงินจากหลายประเทศมาแสดงความคิดเห็นและหาข้อสรุปเกี่ยวกับบทบาทและอนาคตของ SDRs ในการสัมมนามีการเปรียบเทียบ SDRs และกองทุนการเงินระหว่างประเทศว่าควรมีรูปแบบเป็นสกุลเงินกลางและธนาคารกลางของประชาคมโลกหรือไม่ รวมถึงการวางกรอบพัฒนารูปแบบ SDRs ทั้งที่อย่างเป็นทางการและในส่วนของภาคเอกชน ข้อคิดเห็นจากการสัมมนาในครั้งนี้ส่งผลกระทบต่อการวางแผนและรูปแบบของ SDRs ต่อมาอีกนับสิบปีก่อนที่จะมีการประชุมสัมมนาอีกครั้งในปี ค.ศ. 1996

Micheal Mussa (1996) ได้รวบรวมรายละเอียดจากการสัมมนาทางวิชาการที่ทางกองทุนการเงินระหว่างจัดขึ้นระหว่างวันที่ 18-19 มีนาคม ค.ศ.1996 ในการสัมมนาครั้งนี้ เป็นการสัมมนาเกี่ยวอนาคตของ SDRs ในระบบการเงินระหว่างประเทศ หัวข้อที่เป็นประเด็นในครั้งนี้ได้แก่ SDRs กับเศรษฐกิจโลก , รูปแบบการจัดสรร SDRs , SDRs ในตลาดการเงินภาคเอกชน , ผลกระทบของสกุลเงินยูโร ต่อ SDRs รวมถึงผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นจากการรวมกลุ่มทางการเงิน , การเปลี่ยนแปลงรูปแบบการให้กู้ของกองทุนการเงินระหว่างประเทศผ่าน SDRs